

Life Snack

ไลฟ์สแน็ค

“ยิ่งอ่าน... ยิ่งอิ่ม... ยิ่งคิด... ยิ่งอร่อย”

1st Edition (Letter Size)

© Copyrighted 2016 – All Rights Reserved

by

Pittaya Wong

www.meditation101.org

WORDS OF DEDICATION

This book is published in dedication to the Lord Primordial Buddha,
all the Holy Lord Buddhas, either in the past, present, or the future,
Those who are listed in “Our Merit Dedication” of www.meditation101.org,
The Most Venerable Kowida, The Most Venerable Pandita, The Most Venerable Uttama, The
Most Venerable Phramongkolthepmuni (Luang Por Wat Paknam),
the late discoverer of Dhammakaya Meditation,
His Holiness The Supreme Patriarch(s) of Thailand,
His Majesty The King of Thailand and His Royal Family Members,
His Holiness Somdet Phramaharatchamangalacariya (Chuang Varapunyo),
my righteous Buddhist masters and teachers,
The Most Venerable Phrarajbrahmathera (Veera Kanuttamo),
Venerable Nattanun Kulsiri, The Most Venerable Phrathepyanmongkol
(Sermchai Chayamangalo), Venerable Suvith Vijjaysako (Pali IX),
The Most Venerable Phrabhavanakosolthera (Choowith Akkaviccho),
Venerable Mongkol Mangalo (Pali IX),
Kru (Guru) Treetar Niamkam
(the chairperson of Luang Por Wat Paknam’s Disciple Association),
Kru (Guru) Chaluay Sombatsuk,
Maechee Rumpa Bhokamshy and Maechee Taweeporn Liabprasert,
Maechee Wanjai Chookorn, my school teachers, Professor Dr. Peter Case,
Father Sakon & Mother Duangrath Tisuthiwongse,
as well as my family members, relatives, friends,
ones whom I am indebted to, ones who have revenge upon me,
and all of my animal companions.

เปิดห่อ... รออ่าน

มนุษย์เจ้าตัวองรับประทานอาหารกันทุกวัน ซึ่งอาหารบางอย่างก็เป็นประโยชน์ และบางอย่างก็เป็นโทษต่อร่างกาย หากเบรี่ยบเทียบหนังสือที่เราอ่านกับอาหาร ก็มีทั้งที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อความคิดและจิตใจของเรา หนังสือที่เป็นประดุจอาหาร ได้แก่หนังสือเรียน ตำราปฏิภาณที่จำเป็นต่อการศึกษาเพื่อดำรงชีพ และประกอบอาชีพ ส่วนหนังสือที่เป็นประดุจขนม ก็หมายถึงหนังสืออ่านเล่นเพื่อความบันเทิงสบายใจ

Life Snack (ไลฟ์ สเน็ค) เล่มนี้ ขอเป็นอีกเล่มหนึ่งในบรรดาหนังสือประเภทขนมดีที่มีสาระประโยชน์ให้ความรู้ และคุณค่าแก่จิตใจ โดยที่ท่านผู้อ่านจะรู้สึกเพลิดเพลินและมีความสุข เมื่อการรับประทานขนมขบเคี้ยวที่อุดมไปด้วยวิตามินและแร่ธาตุ ให้พลังงานสร้างสรรค์แก่ชีวิต ในราคานี้ไม่แพง

Bon Appetite!

Pittaya Wong

2555 B.E.

ข้อมูลโภชนาการ (Nutrition Information)

หนึ่งหน่วยบริโภค: 1 บท

พลังงานในทั้งหมด 1000 กิโลเมกะแคลอรี่

ร้อยละของปริมาณที่แนะนำต่อวัน

ปีญญา 40%

ส้มมาทีจี 45%

ศรีทพานา 30%

ความชื้น 30%

ความเค็ม 35%

*ปราศจากโมโนโซเดียมกลูตาเมตและสารกันบูด

ส่วนประกอบโดยประมาณ

น้ำมัน 70%

ศาสต์ร์ 15%

ศิลป์ 15%

วันหมดอายุ

31 มีนาคม พ.ศ. 5000

1. วันไหนดี?

ผู้คนเป็นจำนวนไม่น้อยที่ดำเนินชีวิตโดยพึ่งพาโชคชะตาฟ้ากำหนด ต้องอาศัยการคำนวนดวงดาวและพิจารณาราศีเพื่อหารือวันดี เพราะเชื่อว่าสิ่งเหล่านี้คือโชคชะตาราศีที่สามารถกำหนดชีวิตของเรา โดยไม่รู้เลยว่า แท้จริงแล้วคนเรา自身สามารถกำหนดโชคชะตาให้กับตนเองได้ วันใดก็ตามที่เราทำสิ่งต่างๆ ให้ดีที่สุด วันนั้นก็เป็นวันดีสำหรับเรา พระพุทธศาสนาสอนให้รู้ว่า วันนี้จะดีมากน้อยเพียงไร ก็ขึ้นอยู่กับอดีตที่ตัวเราทำมา ให้ พราะวันนี้คือผลลัพธ์ของวันวานประกอบกับความพยายามในปัจจุบัน หากในวันนี้เราทำความดี สร้างสรรค์แต่สิ่งดีงามให้กับตนเองและผู้อื่น ก็เท่ากับเราได้สร้างโชคชะตาที่ดีให้ให้กับตัวเองในวันข้างหน้าแล้ว ดังนั้น หากเราจะทำอะไรดีๆ สำคัญยิ่ง ก็เมื่ำเป็นต้องรอคอยวันดี หรือก้าวลงกับตำแหน่งของดวงดาว เพราะวันนี้คือวันที่ดีที่สุดแล้ว

2. ครอบของชีวิต

สิ่งใดก็ตามที่ดำเนินไปอย่างไรทิศทางและขาดการควบคุมให้อยู่ในกฎระเบียบ หรือครอบแห่งความเป็นไป ย่อมตอกยูในความสับสนวุ่นวาย ก่อให้เกิดปัญหาความขัดข้องและขัดแย้งอยู่เนื่องๆ เปรียบได้กับการขับรถไปบนถนน ที่ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายใดๆ ใครอยากเลี้ยว ก็อย่างใจก็จอด คิดจะแซงก็แซง ทำให้บรรยากาศบนท้องถนนนั้นน่าอุหะม่าม มนุษย์เราใช้กัน นอกจากราชมีกฎหมายที่บังคับใช้กับผู้คนในสังคมทั้งหมดแล้ว ในระดับบุคคลก็ยังต้องมี “ศีล” ที่จะเป็นครอบและ-winys ส่วนตัวของแต่ละคน โครงการที่รักษาศีล ย่อมได้ซึ่งกันและกัน ไม่สังคมทั้งหมดจะได้รับความเสียหายด้วยความชอบร้าย แต่ก็มีคนที่ไม่สนใจในบางประเทศ ที่ผู้ขับรถปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ทุกคนจึงใช้ถนนร่วมกันอย่างมีความสุข เดินทางถึงที่หมายโดยปลอดภัย ไม่สร้างปัญหาและความเดือดร้อนให้แก่กันและกัน

3. ให้อย่างไรจึงไม่ทุกข์

พระพุทธศาสนาสอนให้ทุกคนรู้จักการให้ เพาะเมื่อให้แล้ว บุญจะเกิดขึ้นกับผู้ให้ ทำให้มีความสุขและความสำเร็จเป็นสิ่งตอบแทน และยังเป็นการปลูกฝังคุณธรรมแห่งการเสียสละลดความตระหนักรอตัวเอง เคยลงสัญหรือไม่ว่า ทำในบางคันให้แล้วไม่มีความสุข ที่เป็นเห็นนี้ก็พระเข้าไม่ได้ให้เพื่อสร้างความดีงามให้กับใจของตนเองเป็นหลัก แต่ให้พระอย่างได้สิ่งตอบแทนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งอยู่เสมอ เช่นการได้รับการยอมรับในสังคม ชื่อเสียง เกียรติยศ การเป็นที่นับหน้าถือตา หรือประโยชน์อื่นๆ ความ

ทุกข์จึงเกิดขึ้น เมื่อเขามีได้ในสิ่งที่อยาก หรือได้น้อยเกินไป ยกตัวอย่าง เช่น เราครอบสิ่งดีๆ ให้กับใคร สักคนเพื่อหวังให้เขารักเรา แต่เมื่อเขามีสิ่งใจเราเท่าที่ควร เราก็เกิดเป็นทุกข์ การให้อย่างมีความสุข ต้องเป็นการสละกิเลสออกจากใจ และเป็นการปลูกฝังคุณธรรมความดีให้กับตนเอง โดยมี วัตถุประสงค์ของการให้เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ทำให้เขามีความสุข พื้นจากความทุกข์ มีความเป็นอยู่ที่ดี ขึ้น

4. ภารนาคีสปาใจ

คำว่า “ภารนา” อาจเป็นคำที่หลายคนรู้สึกว่าเป็นเรื่องยาก และเป็นเรื่องของนักบวชหรือคนแก่เท่านั้น หากเราปรับความเข้าใจเสียใหม่ว่า “การภารนาคือการทำสปาสำหรับใจ” เป็นการเปิดโอกาสให้ใจได้พักผ่อนอย่างสงบ พร้อมกับขัด gele และขัดมลทินสิ่งรกรุงธงที่ฟังແນื่องอยู่ให้หลุดร้อนออกไป เพียงเท่านี้ เราก็จะได้เปิดใจรับประยิชน์มากมายที่จะเกิดขึ้นจากการภารนา เช่นความรู้สึกปลดปล่อย สงบใจ สะอาดใจ เปี่ยมไปด้วยพลังงานบริสุทธิ์ ในการที่จะดำเนินชีวิตต่อไปข้างหน้า

5. เริ่มต้นที่คิดดี

หากเราอยากรทำสิ่งดีๆ ให้เกิดขึ้นกับตนเอง และผู้อื่น เรายังต้องเริ่มจากการคิดดี หรือที่ภาษาสมัยใหม่ เรียกว่า “คิดบวก” ความคิดดีๆ นี้เอง ที่จะเป็นต้นเหตุให้เราพอกอกมาดี และทำในสิ่งดี เพราะฉะนั้น หากเราต้องการคิดดี พูดดี และทำดี เราก็ต้องหมั่นดูแลจิตใจของเราให้ดีอยู่เสมอ เพราะความคิดล้วนออกมายังใจ วิธีดูแลรักษาจิตใจอย่างง่ายๆ ได้แก่ การทำงาน รักษาศีล และทำสามิคีเป็นประจำ เช่นเดียวกับการอาบน้ำ ที่เราต้องอาบทุกวัน ทั้งนี้เพื่อลด ละ เลิก กิเลสอาสวะทั้งหลาย เมื่อกิเลสน้อยลง ใจก็จะมีคุณภาพดีขึ้นมาเองเป็นอัตโนมัติ เพราะกิเลสนั้นเอง ที่ค่อยทำให้ใจของเราสกปรก เมื่อใจสกปรก ก็ต้องคุณภาพลง

6. กฎแห่งการกระทำ

ประเทศไทยมีกฎหมายเพื่อป้องครองประชาชน หากเราเบื่อกฎหมายของประเทศไทย ก็อาจย้ายไปอยู่ประเทศไทยได้ ยกเว้นแต่พระอรหันต์แล้ว ก็ไม่มีใครเลยที่สามารถย้ายหนีกฎแห่งกรรมซึ่งป้องครองสิริพสัตว์ทั้งหลายในสังสารวัฏได้ เพราะกฎแห่งกรรมนั้นใช้ป้องครองครอบคลุมมนุษย์ทั่วโลกและนอกโลกเสมอเมื่อนกัน ไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่ และไม่ว่าจะเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรมหรือไม่ก็ตาม หากเราประพฤติที่จะอยู่อย่างเป็นสุข เราชรู้จักทั้งกฎหมายของประเทศไทย และกฎแห่งกรรม

7. สุขใจเมื่อให้อภัย

เมื่อได้ให้บุคคลล่วงเกินเราด้วยกาจ วาจา ใจ จนเป็นเหตุให้เราต้องเป็นทุกข์ เราควรให้อภัยอยู่เสมอ เพราะการให้อภัยจะทำให้ความสุขกลับคืนมาสู่ตัวของเราว่ายังแท้จริง หากเราไม่สามารถตัดใจให้อภัยได้ ให้เรามั่นจะลึกถึงคุณงามความดีของเขามีอยู่ และแผ่เมตตาอยู่เนื่องๆ หากเราทำเช่นนี้แล้ว สภาพใจของเราจะดีขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งสามารถให้อภัยได้ในที่สุด

8. เทวdayakย่อง

คนทัวไปมีปักดิยกย่องทวยเทพเทวดา มัก เช่น สรวงบูชาแสดงความเคารพสักการะเทวดาผู้มีฤทธิ์ มีอำนาจจอมทรัพย์เสมอ คนเหล่านี้ลืมไปว่าหากตนเองทำความดีมากเข้าแล้ว ก็จะกลับเป็นที่ยกย่องบูชาของเทวดาได้เหมือนกัน เพราะเทวดาประทานจะได้ส่วนบุญจากพากเขาบ้าง ทั้งนี้ก็เพราะเทวดาก็คือดิตมนุษย์เหมือนอย่างเรานั้นเอง ที่สำคัญคือ เมื่อเราสั่งสมความดีมากเข้า เมื่อถึงคราวหมดตายขึ้น เรายังคงลายเป็นเทวดาหรือเทพ ที่มีอานุภาพมากเสียเอง

9. มีสติยอมมีสตางค์

คนที่มีสติอยู่เสมอ ย่อมดำเนินชีวิตอยู่ในความไม่ประมาท ความประมาทนี้เองที่มักทำให้เสียทรัพย์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการพนัน การดื่มสุรา การเสพยาเสพติด หรือการซื้องเกี่ยวกับอบายมุขทั้งปวง สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้น เพราะบุคคลขาดสติ หรือสติย่อนห่วง ไม่สามารถต้านทานกิเลสได้ เมื่อเราขาดสติ จนกระทั่งผลของการทำในสิ่งที่ไม่ดีต่างๆ แล้ว เราຍ่อมเสียทรัพย์ไปโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้น ควรก็ตามที่มีสติ เข้ายอมรักษาสตางค์ไว้ได้เป็นอย่างดี ส่วนใครที่ขาดสติ ก็มักจะขาดสตางค์ไปด้วย

10. ทำดีต้องทำบ่อย ๆ

กว่าพะพุทธจะเป็นทองทั้งองค์ได้ ก็ต้องได้รับการปิดทองช้ำแล้วช้ำอีก แผ่นแล้วแผ่นเล่า ตลอดหมดทั่วทั้งองค์ เอกเช่นเดียวกับการเป็นคนดี เราจะเป็นคนดีได้ก็ต่อเมื่อเราทำดีช้ำแล้วช้ำอีก ไม่เลือกที่ไม่เลือกเวลา ทั้งต่อหน้าและลับหลัง จนกระทั่งความดีนั้นติดแน่นอยู่กับตัวของเรา เมื่อเราทำความดี และละเว้นความช้ำบ่อยๆ เป็นประจำ ในไมช้า เราจะคุ้นเคยและชินกับการทำความดีโดยอัตโนมัติอย่างเป็นธรรมชาติและไม่ต้องฝืน เมื่อนั้นเราย่อมได้ชื่อว่า “ดีเป็นปกติ” ไม่ใช่ “ดีผิดปกติ” อย่างที่ใครเข้าอาจจะชอบล้อเลียนกัน

11. อโหนสิกรรม

คนเราเกิดมา生บกพนบชาติไม่ถ้วนแล้ว บังก์เคยล่วงเกินกันมา บางครั้งก็เจตนา บางครั้งไม่ได้เจตนา แม้กาลเวลา ก็ทำให้เราลืมเลื่อนไป แต่ความชู้สึกลึกๆ ก็ยังคงฝังใจอยู่ เราจึงควรนึกโให้สิกรรมให้สรวพ สัตว์ทั้งหลายที่เคยล่วงเกินเราบ่อยๆ เพื่อตัดเรตต์กรรมที่เคยผูกพันกันมาข้ามชาติ ไม่ร่าจะระลึกได้ หรือจะลืมไม่ได้ก็ตาม เมื่อทำดังนี้แล้ว ชีวิตเราจะดำเนินไปอย่างผาสุกมากขึ้น และปราศจากเรื่องภัยกับ គรหั้งสิ้น

12. ยาแก้โกรธ

เมื่อใดก็ตามที่เราอารมณ์เสียเพราะโครสักคน หรือเรื่องอะไรสักอย่าง ทำให้มีแต่ความชุนเฉียบอยู่ใน จิตใจ ให้เราลงนึกเรื่องข้า นึกเรื่องดีๆ ที่เคยเกิดขึ้น นึกถึงความดีของเข้า หรือนึกถึงวิวิทวัศน์สวยงามๆ ที่เราเคยไปเที่ยวชม พึงเพลงเพราะฯ หรือหาอะไรอ่าวอยๆ รับประทาน เพียงเท่านี้ ความสบายนี้ก็จะ เข้ามาแทนที่ความชุนมัว เป็นการใช้น้ำดีไล่น้ำเสีย เนื่องจากเรายังไม่หมดกิเลส การมีอารมณ์โกรธ เคื่องถือว่าเป็นเรื่องธรรมดា แต่เราสามารถบรรเทาได้ด้วยเทคนิคง่ายๆ เท่านั้นเอง

13. วางแผนชีวิตด้วยคำอธิษฐาน

เคยบ้างหรือเปล่าที่เราตั้งใจจะไปตื้อของอะไรสักอย่าง แต่เมื่อเดินไปเรื่อยๆ กลับพบสิ่งล่อตาล่อใจ มากมายระหว่างทาง ทำให้ต้องหยุดดูเป็นระยะๆ กว่าจะไปถึงจุดหมายก็เสียเวลาไปมากมาย ชีวิตของ คนเราก็เหมือนกัน หากเราต้องการไปถึงจุดหมายปลายทางของชีวิตตามกำหนดที่วางไว้ เรายังต้อง อดิษฐานจิต กำหนดทิศทางให้ชัดเจน การอดิษฐานคือการตอกย้ำเป้าหมาย เป็นสมีองทางเสือที่คัด ท้าย ปังคับทิศทางให้เราไปถึงจุดหมายได้ตรงทิศทาง และมุ่งมั่นอยู่กับเป้าหมายนั้น ไม่ไขว้เข้าออก นอกทางโดยไม่จำเป็น

14. เมื่อร้อยยิ่มคือคำตอบ

ภาษาของมนุษย์มีความหมายหลากหลาย คำบางคำมีความหมายที่ดีในภาษาหนึ่ง แต่กลับมีความหมาย ทางลบในอีกภาษาหนึ่ง อย่างไรก็ตาม มนุษย์จากทุกเชื้อชาติสามารถสื่อสารกันได้ด้วยรอยยิ่ม เพราะ รอยยิ่มเป็นภาษาที่รวมชาติ เมื่อไรก็ตามที่เรานึกไม่ออกบอกไม่ถูก ให้เราตอบด้วยรอยยิ่มที่อุกมาจาก ใจจริง แล้วคุณจะพบว่า มันสามารถแทนคำดีๆ ที่อาจใช้เวลาพูดนานตั้งมากมาย อย่างไรก็ตาม ถ้า

หากพบกับชาวต่างชาติ เรายังรู้สึกแต่พอกสนใจ เพราะรอยยิ้มที่ไม่ถูกกลະเทศของเราน่าจะดีอย่างหนึ่ง นี่ก็เป็นช่องว่างระหว่างวัฒนธรรมที่เราต้องตระหนักรู้

15. ทานอาหารอย่างอบอุ่น

อาหารบางงานแม่ปูรุ่งเสร์งานจันทร์ร้อนแล้ว แต่เจ้าก็สามารถทานอย่างอบอุ่นได้เหมือนกัน ลองตักอาหารชิ้นแรกด้วยช้อนสังฆาตแล้วบرجงใส่ในจานของคนที่คุณรัก เช่นคุณพ่อ คุณแม่ หรือพี่ๆ น้องๆ จนครบทุกคนในวงอาหาร ก่อนที่จะตักให้ตัวคุณเองเป็นคนสุดท้ายแล้วเริ่มรับประทาน เพียงเท่านี้ อาหารของคุณก็จะอุ่นขึ้น โดยไม่ต้องพึงพาเตาไมโครเวฟ แต่ขอให้จำไว้ว่า เราตักอาหารอย่างนี้พอเป็นพิธีเท่านั้น อย่าค่อยตักให้ออยู่เรื่อยๆ จนกลายเป็นการขัดจังหวะการรับประทานอาหารแก่กันและกัน

16. นอนไม่หลับ ทำอย่างไรดี

ในบางวัน เราต้องผ่านเรื่องราวมากมายทั้งดีและร้าย เมื่อถึงควรหลับตาเข้านอน ภาพสิ่งต่างๆ ก็มาปรากฏขึ้น พrovom กับอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดสารพัดสารพัน ทำให้นอนไม่หลับ วิธีแก่ง่ายๆ คือ ให้เราเน้นถึงความดีที่เราได้เคยทำเอาไว้อย่างเบาๆ นึกเป็นภาพเท่าที่พอกจะจำได้ นึกให้เจริญจ้าอย่างเป็นสุข แล้วนึกส่งกระแสแบ่งปันความดีที่เกิดขึ้นให้กับคนที่คุณรัก ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ พี่น้อง ครูอาจารย์ เพื่อนฝูง สัตว์เลี้ยง หรือมนุษย์ทั่วโลก ทำเพลินๆ ไปเรื่อยๆ แล้วคุณก็จะผลอนหลับไปเองอย่างมีความสุข

17. ตื่นนอนใหม่ ๆ ควรทำอะไรก่อน

เมื่อตื่นนอนใหม่ๆ หลังจากที่ได้ออกแรงทุบนาฬิกาปลุก แต่ยังเปิดเปลือกตาได้ไม่เต็มที่ ให้เราลุกขึ้นนั่งบนเตียง แล้วบอกกับตัวเองว่า “วันนี้จะเป็นอีกวันหนึ่งที่เราใช้ชีวิตอยู่บนโลกใบนี้อย่างมีคุณค่าและมีความหมาย เปี่ยมด้วยความดีงาม” เมื่อคุณบอกตัวเองเสร็จแล้ว จึงค่อยๆ เปิดเปลือกตาแล้วไปทำภารกิจส่วนตัว สาเหตุที่คุณควรทำเช่นนี้ ก็เพราะมีผู้คนเป็นจำนวนมากที่ตื่นมาดูโลกอย่างไรๆ ดูหมาดๆ ทุกๆ วัน นับตั้งแต่เกิด จนละลอกไป กมีซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเศร้าสำหรับเขาเหล่านั้น

18. ต้อนรับเทวทูตทั้ง 4

ก่อนที่เจ้าชายสิทธัตถะจะทรงตัดสินใจออกบวช พระองค์ได้พอกับเทวทูตทั้ง 4 คือ คนแก่ คนเจ็บป่วย คนตาย และสมณะ เทวทูตทั้ง 4 ได้จุดประกายความคิดให้พระองค์ออกแสวงหาความสุขที่แท้จริง ดังนั้น เมื่อได้ก้าวที่เราพบกับเทวทูตทั้ง 4 ผ่านสายตาเราไป ให้เราต้อนรับท่านด้วยการคิดตามอย่าง

เจ้าชายสิทธิ์ตกลง การทำเช่นนี้จะช่วยให้เราไม่ประน้ำทในการดำเนินชีวิต เพราะไม่วันใดก็วันหนึ่ง เรายังต้องกลับเป็นหนึ่งในเทวทูตนั้นเหมือนกัน

19. ชีวิต

จะเกิดอะไรขึ้น หากวันหนึ่งเราถูกขังคุก ทั้งๆ ที่ไม่มีความผิด และถูกตัดสินประหารชีวิต ด้วยเหตุผลว่า “น่ากิน” เราคงต้องเคราและต้องเจ็บตัวเจ็บใจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สัตว์ทุกชนิดก็เหมือนกัน ทุกชีวิต ล้วนรักตัวกลัวตาย แม้คุณ จะกล่าวว่าพากมันเกิดมาเพื่อเป็นอาหาร แต่ก็เป็นเพียงคำกล่าวอ้างอย่างขำๆ เท่านั้น ดังนั้น เราจึงไม่ควรใช้เงินของเราซื้อความตายให้กับใคร ตรงกันข้าม หากมีโอกาสควรจะซื้อชีวิตและอิสรภาพคืนให้กับพากเขา

20. ดักจับกิเลส

เคยได้ยินกันมานานแล้วว่าคนเรานั้นมีกิเลส แต่กิเลสหน้าตาเป็นอย่างไร ยกตัวอย่างเช่น ใจจะทำได้ ลงเอยหนังสือมาสองเล่ม วางไว้คู่กัน เล่มข้างซ้ายเป็นหนังสือเกี่ยวกับการบันเทิง ที่มีภาคคนหล่อๆ สวยงามมาก มากน้อย กับข้างขวาเป็นหนังสือสมุดนํา วางไว้ข้างหน้า ทำใจว่างๆ แล้วก็จะเริ่มเห็นการต่อสู้กันภายในใจของเราเอง บางคราวอาจจะมีความประณานองแรงกล้ามากน้อยต่างกันไป ที่จะอ่านหนังสือบันเทิง แรงนัดจะส่งให้เราคัวมันหยิบขึ้นมาเปิดอ่าน นั่นแหลกครับ “กิเลส” ตัวเป็นๆ รู้สึกอยู่ในใจได้ด้วยตัวของเราระ

21. ดีไซน์หัวใจ

ลิงที่เราเห็นทุกวัน ล้วนเป็นผลต่อชีวิตและจิตใจของเราย่างไม่รู้สึกตัว เมื่อเรามองเสารสีเหลี่ยม เราจะรู้สึกอย่างหนึ่ง เมื่อเรามองเสาทรงกลม เรายังรู้สึกอีกอย่างหนึ่ง สถาปัตยกรรมของอาคารบ้านเรือน สถานที่ ที่เรามองเห็นอยู่ทุกวัน จึงมีอิทธิพลต่อจิตใจของเรามากๆ บ้านหรือที่ทำงานของครัวที่รกรุงรังไม่เป็นระเบียบ สีสันดูดูดาย มีรูปทรงแข็งกระด้าง ก็จะพลอยทำให้ใจของเราเป็นอย่างนั้นไปด้วย ลองปรับเปลี่ยนที่อยู่อาศัยให้เป็นระเบียบเรียบร้อย มีภาพดอกไม้ ภูเขา และทะเลสาบแหวนอยู่ มีมุมน้ำพุน้ำตกเล็กๆ มีพระพุทธรูปที่มีพระพักตร์สงบนิ่งเย็นยะ ให้บุญชาดูนาคราฟ หาเฟอร์นิเจอร์ไม้สีและรูปทรงที่ดูไม่แข็งกระด้าง แล้วสภาพจิตใจของคุณจะเปลี่ยนไปอย่างไม่น่าเชื่อ เมื่อกลางวันดูรุ่งหัวใจ

แทนที่จะวัดด้วยเส้นตรงหักมุมทำเหลี่ยมอย่างข้าวหลามตัด แต่เราวัดด้วยเส้นโค้งบรรจบกันเป็นมุมอยู่ด้านบนแทนหัวใจนั้นเอง

22. ไม่มีเวลา

ปัจจุบันนิมนานุชัญญาเมธีเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทุกอย่างสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น hungxawgkherewa ติดต่อพูดคุยกันก็รวดเร็ว เดินทางข้ามทวีปใช้เวลาเพียงแค่ไม่เกินข้ามวัน ซึ่งผ้ากันเปียกแคร่กดปุ่ม อุ่นอาหารก็แค่ปลายนิ้วสัมผัส แต่ทุกคนล้วนบอกเป็นเสียงเดียวกันว่า “ไม่มีเวลา” ทั้งๆ ที่เทคโนโลยีจากวัตถุประดิษฐ์ ก็ล้วนถูกสร้างขึ้นมาเพื่อประยุกต์เวลาให้กับเรามากมาย ในทางตรงกันข้าม เทคโนโลยีอีกมากมาย เช่นกันที่ถูกสร้างมาเพื่อ “ถ่วงเวลา” ของมนุษย์ ทำให้ทุกคนมั่นใจด้วยอยู่หน้าจออุปกรณ์อิเลคโทรนิกส์อย่างไม่อาจละสายตา ตั้งแต่จอยักษ์ขนาดไอแมกซ์ มาจนถึงจอยแพลงก์เล็กๆ และจอยส่วนตัวบนโทรศัพท์มือถือ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานที่ใดก็ตาม ก็มักจะมีสิ่งที่ค่อยแผ่กลิ่นเวลาของเรามาในรูปแบบต่างๆ อยู่เสมอ เราจึงต้องรู้จักหักห้ามใจของตนเอง ไม่เสียเวลาไปกับสิ่งเหล่านั้นมากจนเกินไป จนเรียกได้ว่า เป็นการ “ผลัญเวลา” ตนเอง

23. หนังสือสื่อใจ

จะอ่านอะไรต้องคิดให้รอบคอบ การอ่านหนังสือไม่ต่างอะไรกับการรับประทานอาหาร หากเราอ่านสิ่งที่เป็นโภชนา ก็เหมือนการทานอาหารที่มีสารพิษ เมื่อรับเข้าไปแล้ว ก็จะสร้างปัญหาให้กับเราในภายหลัง เรียกว่า “อุกกาการ” อาหารมีสารอาหารที่เป็นทั้งประโยชน์และโทษต่อร่างกายฉันได หนังสือก็มีข้อมูลเนื้อหาสาระและอารมณ์ปุ่นแต่งที่ถูกบันทึกเอาไว้ฉันนั้น ความรู้สึกนึกคิดทั้งในทางดีและทางร้ายของผู้แต่ง ล้วนถูกแบ่งเอาไว้ในทุกตัวอักษร ไม่เว้นเข้าไป หากจิตไม่เข้มแข็งพอ ใจของเราก็จะถูกปุ่นแต่งไปตามนั้น เช่นคนที่อ่านบทความวิพากษ์วิจารณ์การเมืองปอยฯ ก็จะซึมซับอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดที่เต็มไปด้วยความพ่อใจไม่พอกใจของผู้วิจารณ์เข้าไปเก็บไว้ในใจ หรือคนที่อ่านหนังสือธรรมะของครูบาอาจารย์ที่เป็นนักปฏิบัติธรรม ก็จะซึมซับความมั่นคงบริสุทธิ์ผ่องใสและความสงบนิ่งมีเหตุมีผลเข้าไปโดยอัตโนมัติ... เพราะฉะนั้น อ่านอะไร ก็ต้องระมัดระวังให้ดี เพราะ You are what you read...

24. สาดมนต์

สาดมนต์เป็นยาทา... ภารนาเป็นยา กิน... หากเราทราบความหมายของมนต์ที่เราสาด เรายังรู้ว่าการสาดมนต์นั้น เป็นการกล่าวสรรเสริญคุณของพระวัดนั้นๆ ทบทวนคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และกล่าวสิ่งดีงามเป็นสิริมงคลอื่นๆ เป็นต้น การสาดมนต์เป็นการทำความดีทางว่าจ่า หากเรารู้ความหมายของมนต์ เราจะเกิดปัญญา แต่ถึงแม้จะไม่รู้ความหมาย สาดฯ ไป ใจก็เป็นสมานิมากขึ้น เพราะใจจดจ่ออยู่กับคำสาด เป็นการเตรียมใจให้พร้อมก่อนที่จะเจริญสมานิภawanอย่างลุ่มลึกต่อไป

25. งานวิจัย

พระพุทธศาสนานามกพุดถึงเรื่องบุญเรื่องบาป คนส่วนใหญ่ที่มองไม่เห็นก็มักจะไม่ค่อยเชื่อ คิดว่าเป็นอุบัյของคนโบราณในการสอนลูกหลานให้ละชั่วทำดี ควรนี้เรามาลองทำวิจัยกันบ้าง ว่าบุญบาปเป็นอย่างไร มีผลอย่างไรกับชีวิตของเราได้อย่างไรบ้าง... ให้ลองจับคู่สิ่งดีกับสิ่งเลวร้ายที่อยู่ตรงข้ามกัน เช่นการแบ่งเงินเดือนให้คุณพ่อคุณแม่ เช่น เมื่อให้ทานแล้ว เราจะมีความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ตอบแทนคุณท่านอย่างไร กับการที่เราได้เดียงทานอย่างไม่พอกพอใจ เมื่อท่านพร่ำบ่นสังสอนตักเตือนเรา เราจะมีความรู้สึกแบบอย่างไร ลองจับคู่ของสิ่งที่ตรงกันข้ามกันอย่างนี้บ่อยๆ หมั่นสังเกตใจของตนเอง ตอนที่ชื่นชมผู้อื่นอย่างจริงใจ กับตอนที่นินทาว่าผู้อื่นลับหลังอย่างสะใจ จิตของเรามีสภาพต่างกันอย่างไร เพียงเท่านี้ เรายังจะเริ่มรู้แล้วว่า เวลากราบและบุญหล่อเลี้ยงใจ ต่างกับเวลากราบและบุญหล่อเลี้ยงใจอย่างไรบ้าง

26. ขอขวัญอันล้ำเลิศ

ถึงปีใหม่ วันเกิด ขึ้นปีใหม่ เคลิมฉลองที่ไร เรายังต้องมานั่งคิดกันพอดูว่าจะหาของขวัญอะไรไปมอบให้แก่กันและกัน นับเป็นเรื่องยากที่เราจะเดาใจผู้รับว่าเขาจะถูกใจในของขวัญของเราหรือไม่ แต่ไม่ว่าเราจะมอบทรัพย์สินสิ่งของที่มีค่ามากเพียงใดก็ตาม ก็จะไม่มีอะไรมีเลิศไปกว่าการให้ธรรมะ เพราะพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสว่า “ธรรมทานชนะการให้ทั้งปวง” ทั้งนี้ก็เพราะว่า ธรรมะจะช่วยให้ผู้รับมีความสุขทั้งในโลกนี้ และโลกหน้า เปรียบได้กับการมอบแผนที่ให้กับคนเดินทาง ทำให้เขารู้ว่าจะไปสู่จุดหมายอันแท้จริงของชีวิต ได้อย่างไร ดังนั้น เมื่อได้ก็ตามที่เรามองหาของขวัญ ไม่ว่าจะเป็นกระเช้าผลไม้ กระเป้า เสื้อผ้า นาฬิกา เพชรนิลจินดา ลงແນบนั้งสีหรือซีดีธรรมะไปด้วย เพราะจะช่วยให้ผู้รับมีความสุขอย่างแท้จริง

27. ชั้นใจ

ในแต่ละวันของชีวิต เมื่อเราประสบพบเจอเหตุการณ์ต่างๆ เราจำเป็นต้อง “ชั้นใจ” เพื่อดูว่า จะเอาอย่างไรกับแต่ละเรื่องราว จะตัดสินใจอย่างไรกับเหตุการณ์ที่มี คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ เหล่านั้น... สิ่งที่ทำให้เราไม่สามารถ “ชั้นใจ” ได้อย่างแม่นยำนั้นเรียกว่า “อคติ 4” ได้แก่ ความล้าเอียงเพราเวรัก ลำเอียงเพราเวเกลียด ลำเอียงเพราเวเขลา และลำเอียงเพราเวกลัว ความรู้สึก 4 อย่างนี้เอง ที่ค่อยถ่วงตาชั้งภายในใจเรา ทำให้ตัดสินใจผิดพลาด เพราะไม่สามารถมองและเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นได้ตามความเป็นจริง เพราะฉะนั้น ในการตัดสินใจแต่ละครั้ง โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องสำคัญๆ ของชีวิต เราต้องเริ่มจากการปรับตัวชั้นก่อน คือการปรับเปลี่ยนให้เป็นกลาง จากนั้นจึงค่อยๆ ชั้นใจ โดยเปรียบเทียบระหว่าง “ข้อดี” หรือ “ประโยชน์” และ “ข้อเสีย” หรือ “โทษ” ของสิ่งที่เกิดขึ้น จากนั้นจึงหาข้อสรุปอย่างเป็นเหตุเป็นผล โดยอาศัยหลักธรรม แทนที่จะใช้อารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวเป็นเครื่องชี้นำ

28. กบ nok กะลา

มีคำพังเพยของคนโบราณที่เขาว่า “ทำตัวเหมือนกบในกะลา” หมายถึงผู้ที่มีมนุษย์ ความรู้ และประสบการณ์ภายในขอบเขตตนจำกัด เพราะถูกปิดกั้นให้อยู่แต่ในสภาพแวดล้อมเดียวนานๆ เราจะซึ้งถึงคำพังเพยนี้ได้อย่างไร โดยไม่จำเป็นต้องลองสร้างภัลยักษ์มาครอบตัวเอง ไว้สักสามวันเจ็ดวัน วิธีง่ายๆ ของคนสมัยใหม่ก็คือ ลองยอมเสียเงินสักพันสองพันบาท ซื้อตัวเครื่องบินไปเที่ยวต่างจังหวัด ในขณะที่เครื่องบินกำลังเหินอยู่เหนือฟ้า ลองมองลงมาจากหน้าต่าง แล้วคุณจะค้นพบความจริงบางอย่างเกี่ยวกับมนุษย์ มนุษย์ส่วนใหญ่ก็เหมือนกบในกะลา ที่มีอัตตาอยู่มากมาย ทั้งๆ ที่แท้จริงแล้วพวกเขายังเป็นเพียงสิ่งมีชีวิตเล็กๆ ส่วนคาดการณ์บ้านเรือนสิ่งปลูกสร้างขึ้นหรือรายรื่นใหญ่อลังการ ก็ไม่ต่างอะไรกับฝันของจกรวาลเท่านั้น แล้วคุณจะได้ข้อคิดอะไรดีๆ มากขึ้น หากคุณนำภาพ Bird Eye View นี้ มาลองเป็นข้อคิดสอนตัวเอง

29. สุดท้ายแต่ไม่ท้ายสุด

ในบรรดาธรรมทั้งหลายของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น ความไม่ประมาทถือได้ว่ามีความสำคัญที่สุด และเป็นคำสอนสุดท้ายที่พระองค์คำเตือนก่อนเสด็จดับขันธ์วนิพพาน ความไม่ประมาทอาจดูเหมือนเป็นสิ่งง่ายๆ ที่ควร ก็เข้าใจได้โดยไม่ต้องอธิบายอะไรมาก แต่ในความเป็นจริงแล้วก็เป็นสิ่งที่รักษาไว้ได้ยาก ต้องประคับประคองเป็นอย่างดีด้วย “สติ” ตลอดเวลา เมื่อนักอเมริกันฟุตบลอทีมลูก

ฟุตบอลด้วยความระมัดระวัง วิ่งฝ่าคู่แข่งที่จะเข้ามาแย่ง จนกว่าจะถึงฝั่งตรงข้าม แล้วทำแต้มได้ หากลูกฟุตบอลหลุดมือเมื่อไหร่ ก็เป็นอันดูได้แต้มนั้น ชีวิตคนเราไม่แพ้อเมริกันฟุตบอล กว่าเราจะไปถึงจุดหมายปลายทางของชีวิต ต้องฝ่าวล้อมคุปสรวค และสิ่งที่ล่อลงใจทั้งหลายมากมาย หากเราประมาทในการดำเนินชีวิต เมล็ดสติเมื่อไร ก็อาจถูกศัตรุคือกิเลสกระแทกล้มกลางสนาม ไปไม่ถึงฝั่งดังที่ตั้งใจ

30. แบบบ้านชาวพุทธ

พุทธศาสนามีหลักธรรมคำสอนที่นำสันใจอยู่มากมาย ชาวพุทธจำนวนไม่น้อย ที่ศรัทธาพระพุทธศาสนาโดยที่ไม่เข้าใจคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากนัก ซึ่งไม่ต่างอะไรกับการสร้างบ้านบนพื้นดินที่ไม่มีเสาเข็มเลย เมื่อใดที่สิ่งที่เป็นที่ตั้งแห่งศรัทธานั้นเกิดเปลี่ยนแปลงหรือล่มสลาย เช่นศาสนบุคคล ศรัทธาของเขากลับนั้นก็พลันผันแปรตามไปด้วย ในทางตรงกันข้าม หากชาวพุทธมีศรัทธาที่พัฒนามาจากปฏิญาณ คือความรู้ความเข้าใจคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างแท้จริง ยิ่งรู้และเข้าใจมากเท่าไหร่ ก็เบริ่ยบได้กับการตอกเสาเข็มอันมั่นคงลงไปในจิตใจ ความรู้และความเข้าใจไปตามความเป็นจริงนี้เอง เป็นรากฐานที่ทำให้เกิดศรัทธา เมื่อนกับตัวบ้านที่ตั้งอยู่อย่างมั่นคงยกที่จะหดตัว หรือถล่มลงมา เพราะเหตุจากสิ่งที่เข้ามาระบบทบกระเทือน

31. ปิดท้ายสัญญา

การทำบุญแล้วขออธิษฐานจิตเป็นเรื่องสำคัญในพระพุทธศาสนา เพราะเมื่อกำลังบุญมีมากพอ คำอธิษฐานที่นึกคิดเอาไว้ ก็จะเป็นจริงได้ในที่สุด การอธิษฐานจิต จึงไม่ใช่เรื่องเล่นๆ ถ้าหากใครอธิษฐานไม่รอดคอบ หรืออธิษฐานส่งเดช ก็อาจจะกลایเป็นผลร้ายกับตนเองได้เช่นกัน ยกตัวอย่างเช่นคนที่อธิษฐานว่าขอให้สวยอย่างเดียว แต่กล้ายเป็นว่าสวยแล้วต้องกล้ายเป็นภาระยั่งยืนของคนอื่น หรือขอให้ราย แต่กล้ายเป็นเศรษฐีที่มีแต่ความทุกข์ สวยงามแต่ทรัพย์ไม่มีวันได้พักผ่อน หรือใครที่อธิษฐานพร้อมกับแพนว่าขอให้ได้เป็นเนื้อคู่กันทุกชาติ ปรากฏว่าบางชาติฝ่ายหนึ่งเกิดเป็นมนุษย์ อีกฝ่ายเกิดเป็นสัตว์ ก็กล้ายเป็นปัญหาไป การอธิษฐานจึงเป็นเหมือนกับการเขียนหนังสือสัญญา ว่าเราจะทำอะไรบ้าง และจะมีอะไรเกิดขึ้น เรายังต้องขออธิษฐานจิตอย่างรอบคอบและระมัดระวัง และเพื่อความปลอดภัย เราควรขออธิษฐานปิดท้ายทุกครั้งว่า “ขอให้คำอธิษฐานทั้งหมดนี้ จงส่งผลแต่ในทางดีงาม ที่

เป็นประโยชน์สุขในฝ่ายกุศลเท่านั้น ไม่เมื่อกัน นีโทชา และไม่เป็นไปเพื่อบาปอคุศลใดๆ ต่อข้าพเจ้าและผู้อื่น”

32. จงเวร – จงบุญ

สมยนีโครา อยากรู้ว่า อยากได้รถ อยากได้ไอแพด ไอโฟน รุ่นใหม่ เขาก็จะองกันได้ตั้งแต่สินค้ายังไม่ออกจำหน่าย นับเป็นสิ่งที่น่าทึ่งว่าบุญบาปนั้นก็จะองได้เหมือนกัน แล้วเขาก็จะองกันข้ามภพข้ามชาติได้อีกเสียด้วย อย่างพระเทวทัต ซึ่งตั้งตนเป็นศัตรูกับพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เริ่มจากชาตินี้ท่านแคร้นใจ เรื่องประโยชน์ทางการค้ากับพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในชาตินั้น ท่านจึงกำหนดรายໄภในเมือง แล้วอธิษฐานขอจอง เกรนบัญชีพนับชาติไม่ถ้วน เท่ากับเม็ดตราษ นับแต่นั้นมา ท่านก็เคยสร้างความเดือดร้อนให้กับพระพุทธเจ้า จนถึงพระชาติสุดท้ายเลยที่เดียว ในทางตรงกันข้าม ท่านอนาคตบิณฑิกเศรษฐี และมหาอุบาสิกา ที่เป็นเลิศฝ่ายอุบาสก และอุบาสิกา ทั้งสองต่างก็เคยประทับใจในมหาอุบาสก และมหาอุบาสิกาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ก่อนๆ ในอดีต จึงอธิษฐานจิต ขอให้ได้เป็นมหาอุบาสก และมหาอุบาสิกาบ้างในอนาคต นับเป็นการจองบุญล่วงหน้าหลายภพหลายชาติ แล้วในที่สุดท่านก็ได้สมปรารถนา ดังนั้น หากเรายากเป็นอะไรดีๆ สักอย่าง อย่างเช่นเป็นมหาเศรษฐีใจบุญ เป็นนายกรัฐมนตรีผู้มีความรู้และคุณธรรม ก็อย่าลังเลใจ สามารถองกันได้ตั้งแต่วันนี้

33. ให้ชีวิตเป็นของขวัญ

เคยบ้างใหม่ ที่เราเห็นปลาขอค้อยความตายอยู่ที่แหงในตลาด เห็นด้วยนองหนายท้องตะเกียกตะกาย ขอความช่วยเหลือ หรือเห็นลูกหมาลูกแมวตากท่อร้องคราบ วิกฤตเหล่านี้ย่อมเป็นโอกาสสำหรับเหล่า “ชีโร” เสนอ เพียงแต่ใช้มือของคุณบันดาลให้พากษาขอดีชีวิต แม่คุณอาจไม่เข้าใจคำขอคุณของพากษา แต่คุณก็จะสามารถสมัพสได้ว่าพากษาดีใจมากเพียงไรที่ได้ชีวิตเป็นของขวัญ แล้วคุณก็จะอิ่มใจเล็ก ๆ ที่ได้รับบทชีโรนี

34. คำถาม Yam เช้า

จะว่าไปแล้ว ชีวิตคนก็คล้ายชีวิตนก ตื่นแต่เช้าเพื่อใบบินออกจากวังไปหากิน ตกเย็นก็กลับสู่รัง วนเวียนอยู่ เช่นนี้จนหมดลมหายใจ อาจจะมีบางคนที่ตื่นมาแล้วถามตัวเองว่า “วันนี้เราตื่นมาทำอะไรกันนะ” “ทำไม่เงาต้องตื่น” “มนุษย์หายไปไหน ไม่ได้หรือ” “ทุกอย่างยุติลงเพียงแค่นี้ไม่ได้หรือ ทำไม่ชีวิตต้องดำเนินต่อไป” หากมนุษย์ทุกคนถามตัวเองเช่นนี้ทุกเช้า โลกของเราจะน่าอยู่ขึ้น เพราะเมื่อมี

คำตาม ย่อมมีการแสวงหาคำตอบ เนื่องเดี่ยวกับเจ้าชายสิทธิ์ตระทิ่งท่องตื่นบรรหมาแล้วพบกับคำตามในใจ เป็นเหตุให้ละทิ้งพระวชิรังเพื่อแสวงหาคำตอบนั้นเอง

35. เลือกคู่เหมือนซื้อหุ้น

การเลือกใครสักคนมาเป็นคู่ชีวิตก็คล้าย ๆ กับการซื้อหุ้น ตอนซื้อเราก็พิจารณาอย่างรอบคอบแล้วว่าดีแน่ ดูงบการเงิน ดูผลประกอบการ ดูทีมงานผู้บริหาร แต่การลงทุนย่อมมีความเสี่ยง บางคนก็สามารถรักษาความดีเอาไว้ได้เหมือนตอนคบกันใหม่ ๆ ผลตอบแทนคือกำไร แต่บางคนกลับเปลี่ยนไปอย่างไม่น่าเชื่อ ผลที่ได้คือขาดทุนอย่างย่ำຍับ ต้องทนอยู่ไปอย่างขมขื่น เข้าเมืองทุกวัน บางคนก็ทนอยู่จนตายจากกันไป บางคนก็หย่าร้าง ยอมขาดทุนขายหุ้นทิ้ง เมื่อชีวิตคู่จะนำดึงดูดนำลิมลง แต่ก็มีความเสี่ยงอยู่นั้นเอง

36. พระผู้สร้าง...

คนสมัยนี้尼ยมบูชาพระผู้สร้าง ด้วยเชื่อว่า... ท่านจะให้คุณให้ประโยชน์ได้ ถ้าทำการสักการะนับถือยกย่อง และจะถูกทำให้หาย หากไม่นับถือ จึงพากันจุดธูปจุดเทียนกราบไหว้อยู่ทุกเข้าค่ำ อธิษฐานจิตขอพรต่างๆ แต่ว่า... กลับลืมพระผู้สร้างที่อยู่ในบ้าน คือคุณพ่อ และคุณแม่ ผู้ให้กำเนิด ทั้งสร้าง และเลี้ยงดูจนเติบใหญ่ ให้ความรักและความเอาใจใส่เป็นอย่างดี พ่อและแม่ คือพระผู้สร้าง ที่เราต้องกราบไหว้ยกย่องบูชาอยู่เข้าค่ำ จัดหาพวงมาลัยดอกไม้ อาหารความหวานรสเลิศมาอบให้กับท่าน แล้วขอพรอันประเสริฐ... แล้วเราจะมีความสุข มีความเจริญอย่างแท้จริง เพราะเมื่อถูกหลานของเรา ได้เห็นเราทำเป็นแบบอย่าง เมื่อถึงคราวของเราง่ำง ลูกหลานก็จะปฏิบัติต่อเราเช่นเดี่ยวกัน เพราะคราว ก็มีความสุข เมื่อคนที่เราภักที่สุด ดูแลเราให้เราเป็นอย่างดี

37. คบกับใคร... ก็ไปอย่างนั้น

คนสองคนเป็นเพื่อนกัน... คนหนึ่งเป็นหวัด ทั้งไอก็ตามอยู่ตลอดเวลา กับอีกคนหนึ่งแข็งแรงสุภาพดี คบกันไปเรื่อยๆ อยู่ด้วยกันบ่อยๆ ไม่นานก็กล้ายเป็นหวัดทั้งสองคน ยิ่งไม่ต้องพูดถึง ถ้าหากคนห้าคนเป็นเพื่อนกัน สี่คนเป็นหวัด แข็งแรงอยู่คนเดียว ไม่นานก็ติดหวัดกันงอมแงม การคบคนก็เป็นอย่างนั้น หากเราคบกับเพื่อนที่ติดสุรา เสพยา แสวงหาเกี้ย รักการพนันบอด คบคนเดียว ก็อาจจะเป็นไปด้วยในช่วงเวลาระยะหนึ่ง ป่วยภาระพุ่งลึงคบเพื่อนที่มีอาการแบบนี้ ถึงสี่ห้าคน... ใช้เวลาไม่นาน เราก็พลอย

ติดไปด้วย... มีเพื่อนແຍ່ງ อย่างนี้สักสิบคน ก็ไม่อาจเกี่ยบการมีเพื่อนดีๆ สักคนสองคน แต่ถ้าหาเพื่อนดี ไม่ได้เลย พระท่านบอกว่า “อยู่คนเดียวดีกว่า”

38. รางวัลที่ 1

ผู้ชายไทยแท้ทุกคนเกิดมาเหมือนญาลีอตเตอร์รางวัลที่ 1 ทำไม่นะหรือ? ก็ เพราะว่าทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้ “บาก” เป็นพระภิกษุทรงคุณธรรมเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา นับเป็นบุญใหญ่ ที่ไม่ต้องเสียเงินเสียทอง เห็นดหน่อยเมื่อถ้าจะไ滉ามาย ก็สามารถรับรางวัลชนิ่งใหญ่สำหรับชีวิตให้กับตนเอง และบุพการีผู้ให้กำเนิด แต่กลับมีน้อยคนนักที่นำลีอตเตอร์ใบนี้ไป “เข้ารางวัล”... ใช่แล้วครับ... เมื่อนมีลีอตเตอร์รางวัลที่หนึ่งติดตัวอยู่คงจะไป แต่ไม่ยอมเอาไปเข้ารางวัล ขอจนหมดอายุ ก็หมดสิทธิ์ได้รางวัลสุดท้ายก็ไม่มีบุญบำรุงไว้บุญฯ ติดตัว ละลอกไปแล้ว เวลาอยู่ต่อหน้าพญาอม ท่านก็คงได้แต่ถอนใจแทน เพราะฉะนั้น เรียนจบแล้วก็ควรรีบบวชเรียน ก่อนที่จะแต่งงาน เพราะถ้าแต่งงานแล้ว ก็ยากที่จะหาโอกาสบวชได้โดยสะดวก

39. รางวัลที่สอง กับรางวัลเลขท้าย

ลูกผู้หญิงทุกคนเกิดมาล้วนได้สิทธิพิเศษในการสร้างสรรค์โลกใบนี้ ด้วยการให้กำเนิดบุตร ไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชาย ก็ล้วนเป็นอนาคตของพระพุทธศาสนา และโลกใบนี้ทั้งสิ้น ควรได้ลูกชาย ถือว่าญาลีอตเตอร์รางวัลที่สอง หากสามารถฟูฟื้นลูกชายเจริญเติบโต และได้บวชเรียนในพระพุทธศาสนา พ่อแม่ผู้ให้กำเนิด ย่อมพอใจได้บุญใหญ่ไปด้วย ยิ่งมีหลาຍคน เมื่อนมีญาลีอยู่ใบ แต่ถ้าหากใครไม่มีลูกชาย มีแต่ลูกสาว ก็สามารถส่งเสริมให้เป็นอุบาสิกา ถือศีล บวชซึ่พราหมณ์ ค่อยเป็นกำลังสนับสนุน ก็ยังได้ชื่อว่าญาลีรางวัลเลขท้าย มีบุญบำรุงมีติดตัวไป... ควรที่ไม่มีบุตรเลยสักคน ก็สามารถลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และค่อยเป็นจ้าภาพส่งเสริมให้ผู้อื่นบวช และถือศีลปฏิบัติธรรม อย่างน้อยก็ได้ชื่อว่าญาลีเลขท้ายสองตัว... ได้บุญเหมือนกัน

40. กูญแห่งกรรม

ประเทศทุกประเทศในโลกใบนี้ ล้วนมีกูญหมายความคือความดรามาในชีวิตของประชาชน ให้อัญเชิญกันอย่างผาสุก ควรทำดี ก็อยู่อย่างมีความสุข ควรทำผิด ก็ต้องญาลงโทษ แม้แต่ระหว่างประเทศ ก็ยังมีกูญหมายสากระดับโลก ระหว่างประเทศ กูญของสหประชาชาติ ฯลฯ คือความคุณอีกชั้น... ส่วนใหญ่ เจ้าก็จะเห็นและมีโอกาสได้ศึกษา กันแต่เพียงเท่านี้ ยังมีกูญอีกกูญหนึ่ง ซึ่งมีอำนาจครอบคลุมกว้างขวาง

ขึ้นไปอีก ใช้ควบคุมสรพสัตว์และสรพสิ่งไว้โดยรวม ไม่ร่าจะเป็นมนุษย์ เทวดา สัตว์ ภูต ผี วิญญาณ กญี่เรียกว่า “กฎแห่งกรรม” หรือ “Law of Karma” ถือเป็นกฎสำคัญ ที่ใช้ควบคุมสรพสัตว์เขาได้ทั้งหมด แม้จะเป็นกฎที่ยังใหม่ อยู่เหนือกฎหมายทั่วมวลที่มนุษย์ตั้งขึ้น แต่ก็มีคำจำกัดความง่ายๆ ว่า “ทำดี ได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว” เรากลุ่มน้อยภายใน ไม่จำเป็นต้องมีทนาย ไม่ต้องยื่นฟ้อง ไม่ต้องสู้คดี เพราะว่า ทำอย่างไรก็ได้อย่างนั้น โดยอัตโนมัติ ต่างแต่ร้าหัวหรือเรัวเท่านั้นเอง

41. ของหาย... อาย่าใจหาย

ใจของคนเราที่ซ่อนอยู่ในตัว ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่เราเปลี่ยนมุมมองแห่งความคิด โลกก็อาจพลิกไปทั้งใบ แม้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างยังคงเหมือนเดิม ถ้าหากมีใครสักคนมาขอไม่ยสมาร์ตโฟนตัวโปรดของเราไป แน่นอน ไม่เพียงแต่ต้องซื้อใหม่เท่านั้น แต่ยังหมายถึงเบอร์โทรศัพท์ คลิปวีดีโอดิจิตอล ภาพถ่าย และข้อมูลส่วนตัว มากมาย ที่เราต้องสูญเสีย แล้วส่วนใหญ่ก็มักจะไม่ได้คืน ถ้าเราเลือกที่จะเสียใจ เหตุเพราะแห่งความ หวงแหนเสียดายเห็นอย่างไร ใจเราไว้ ก็เท่ากับว่า เราเลือกที่จะมีความทุกข์ใจ เสียใจ ไปนานอีกหลาย เดือน แต่ถ้าเราเพียงแต่เปลี่ยนมุมมองแห่งความคิดว่า “ให้นะ ก็ไม่ได้คืนอยู่แล้ว ขอยกスマาร์ตโฟนนั้น ให้กับผู้ที่เขาไปได้” หรือจะขายเอาเงินมาเลี้ยงชีวิต แบ่งปันครอบครัวของเข้าให้มีความสุข ก็ แล้วกัน เพียงเท่านี้ ความเครียดเพราะห่วง ก็จะเปลี่ยนเป็นความสุขที่ได้ให้ กล้ายเป็นว่าได้บุญจากการ ให้ทานเสียอีก และเป็นการขอให้สิกรรมไปในตัว สมาร์ตโฟนจากไปแล้ว ไม่มีวันได้คืน ต่างแต่ร้าเรา เลือกที่จะคิดอย่างไรกับมัน ก็เท่านั้นเอง

42. ขี้มแทนใจ

เมืองไทยเป็นเมืองขี้ม... รอยยิ้มนั้นสามารถบอกอะไรแทนใจได้หลายๆ อย่าง โดยที่ไม่ต้องเอ่ยปากพูด ออกมานะ ถ้ายิ้มตอนพบหน้ากัน นั่นหมายถึง “สวัสดี” ถ้ายิ้มตอนจากกัน ย่อมหมายถึง “ลาบ่อก” ถ้ายิ้ม ตอนมีคนทำอะไรผิดพลาด แปลว่า “ไม่เป็นไร” ถ้ายิ้มตอนมีคนทำอะไรสำเร็จ แปลว่า “ยินดีด้วย” ก็มี บางโอกาสเหมือนกัน ที่รอยยิ้มอาจให้ความหมายที่คลุ่มเครือ เพราะอึกฝ่ายหากตีความผิด ทางที่ดี เรา อาจเพิ่มเติมถ้อยคำอีกเล็กๆ น้อยๆ สองสามก้าวอยู่บ่อยๆ เพื่อแสดงความชัดเจน เช่นเวลาเพื่อนโดน ทำโทษ หากยิ้มเฉพาะ เขาอาจคิดว่าหัวเราะเยาะเยี้ย ถ้าเราพูดเสริมสักนิดว่า “สู้ๆ นะเว้ย เอาใจช่วย” ความรู้สึกดีๆ ก็จะไม่สูญเปล่า ถ้าหากใครที่เคยยิ้ม แล้วมีวันหนึ่งเขามายิ้ม แปลว่าวันนั้นเขากำลัง ปัญหาหรืออุปสรรคในชีวิต อาจกำลังต้องการกำลังใจจากใครสักคน หรืออยากอยู่เฉยๆ ไม่ยุ่งกับใคร

ร้อยยิ่งจึงมีความหมายและเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้ให้ และผู้รับ แล้วถ้าใครยิ่มมา เรายังควรยิ่มตอบ ถ้าทุกคนหมั่นยิ่มให้แก่กันและกัน บรรยายกาศในสังคมตรงนั้นก็จะดีขึ้น การระหว่างประเทศทั่วโลกจะยิ่งในขณะที่ส่งเสริมมิติภาพที่ยั่งยืน

43. “ขอบคุณ” และ “ขอโทษ”

หากจะมีผลลัพธ์สำนักไหน ทำการสำรวจว่า ฝรั่งกับคนไทย ควรพูดคำว่า “ขอบคุณ” และ “ขอโทษ” มากกว่ากัน ก็จะเป็นประโยชน์มากที่เดียว เราอาจมองว่า คำสองคำนี้ไม่มีความหมายอะไรมากนัก แต่จริงๆ แล้ว มันสามารถเป็นด้วยนี้ชี้วัดความเจริญของสังคมนั้นๆ ได้ดีอีกประการหนึ่งที่เดียว ที่สหราชอาณาจักรเมืองใหญ่โดยสารจะขอบคุณพนักงานขับรถ เวลาลูกค้าทำผิดพลาด ก็จะขอบคุณซึ่งทำผิด เวลาบริการมาเสิร์ฟอาหาร ลูกค้าก็จะขอบคุณ เวลาไม่ควรทำอะไรให้สักอย่าง เมื่อจะเลิกฯ น้อยๆ เขาก็จะ “ขอบคุณ” กันอย่างง่ายๆ และเมื่อถึงคราว “ขอโทษ” ก็เข่นเดียวกัน หากต้องเดินผ่านแล้วเบียดกันเล็กน้อย เขาจะพูดก่อนว่า “ขอประทานโทษครับ (excuse me)” หรือถ้าทำอะไรพลาด เขาก็จะขอโทษกัน แม้ว่าจะพูดผ่านๆ ไม่ได้ตั้งใจอะไรมาก แต่มันก็มีผลต่อจิตใจของทุกๆ คนในสังคม เพราะคำว่า “ขอบคุณ” บอกให้ทราบถึงความตระหนักในความดีที่อีกฝ่ายมีต่อผู้พูด ในขณะที่คำ “ขอโทษ” บ่งบอกถึงความตระหนักถึงความผิดพลาดที่ผู้พูดอาจมีต่ออีกฝ่าย นับเป็นการให้เกียรติกันและกันอยู่เสมอ แม้แต่พ่อแม่ ก็ขอโทษและขอบคุณลูกได้ แม้แต่หัวหน้าก็ขอบคุณ และขอโทษลูกน้อง หรือครูอาจารย์ ก็ขอบคุณและขอโทษลูกศิษย์ได้ หากพิจารณาแล้วว่ามันเป็นสิ่งสมควร ลองเอามาใช้ดูบ่อยๆ แล้วคุณอาจพบว่า บรรยายกาศในสังคมจะดีขึ้น

44. ช่วงจังหวะ

ชาวເອົ້າເປີຍເປັນຈຳນວນໄມ່ນ້ອຍມີຄວາມສົນໃຈໃນເຮືອງຂວາງຈຸ່ຍ ຈຶ່ງສັງເກດໄດ້ວ່າ ອາຄາວ ບ້ານເຮືອນ ທ້ອງຫັບ ມີກາຣົກແຕ່ງແລະອອກແບບ ຕາມໜັກຂວາງຈຸ່ຍ ບ້າງກີ່ທຳຕາມໜັກຂວາງຈຸ່ຍຈົນສັຕານທີ່ດູແປລກາ ບ້າງກີ່ຖຸມເທິງປະປະມາຄົມແລະເກລາໄຫ້ກັບເຮືອງຂວາງຈຸ່ຍຍ່ອງເຕີມທີ່ ເພື່ອແລກກັບການປະສົບຄວາມສຳເວົ້າ ຊື່ງກີ່ຍັງໄມ່ສາມາດສຸມໄດ້ວ່າ ຂວາງຈຸ່ຍທີ່ໄຫ້ປະສົບຄວາມສຳເວົ້າ ຮົ້ວ່າມີພວກເຮົາໃນການກົດລົງຫຼາຍ ຂອງຕົນ ອູ່ຍ່າງສຳນັກງານໃຫຍ່ປະຊິບໃໝ່ໄມ່ໂຄຮ້ອພົກ ໃນມລວູ້ວອີ້ງຕົນ ປະເທດສຫະລູອເມັນາ ຫຼື່ງເປັນຄູວົກຈຸ່ຍນັດໃຫຍ່ ທີ່ກັບເຮືອງຂວາງຈຸ່ຍແຕ່ຍ່າງໄດ້ ໄມມີສາດພະກຸນີ ໄມມີສາດພະພາກນ ແຕ່ປະຊິບກີ່ດຳເນີນກິຈການໄປໄດ້ຍ່າງພື້ນພາຫ້ນກັບຂວາງຈຸ່ຍ ໄມມີສາດພະກຸນີ ໄມມີສາດພະພາກນ ແຕ່ປະຊິບກີ່ດຳເນີນກິຈການໄປໄດ້ຍ່າງ

ราบปี้นตามสมควร และประสบความสำเร็จ หากเราจะทำความเข้าใจเรื่องของจิตวิญญา ก็คงจะคล้ายหลักวิชา “สถาปัตยกรรม” หรือ “ตกแต่งภายใน” ของสมัยโบราณ ที่มุ่งเน้นการออกแบบและทำสถาปัตย์ให้น่าอยู่ น่าอาศัย น่าทำงาน เพื่อเอื้อต่อการประสบความสำเร็จในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องครอบครัว หรือเรื่องหน้าที่การงาน ดังนั้น หากเราจะพึงพากาสตอร์แห่งห้องจุ๊ย เรายังจะทำความเข้าใจประวัติความเป็นมา และวัฒนธรรมที่แท้จริงของห้องจุ๊ย ซึ่งจะต้องนำมาปรับใช้อย่างสมดุล เข้ากับบุคคลสมัยด้วย

45. Forgive But Don't Forget

ในขณะที่โลกของเรามุ่นไปเรื่อยๆ แน่นอนครับว่า เป็นธรรมชาติคันเร้าที่อยู่ร่วมกันเป็นสังคมในโลกใบนี้ ก็คงจะต้องทำผิด ล่วงเกินกันและกันบ้าง แม้ว่าจะเป็นคนที่รักกันมากๆ อย่างคนในครอบครัว หรือเพื่อนที่สนิทกันจิบๆ ไม่เว้นแม้แต่นักบินอาชีวภาพที่ออกไปบน空โลกแล้ว ก็อาจจะกระทบกระทั่งกันบ้าง เพราะไม่มีใครสมบูรณ์พร้อม 100% ทุกคนมีข้อบกพร่อง เราจึงต้องพร้อมที่จะให้อภัยกันและกันอยู่เสมอ แต่ไม่ควรลืมเรื่องราหัสแห่งความผิดพลาดนั้น เพราะสามารถนำมาเป็นกรณีศึกษาเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงต่อไปได้ ในขณะที่ ความแค้น และความชุนเคือง ไม่พอใจนั้น ได้หมดไปจากใจแล้ว การอาสาตัดของเรวก็เหมือนมีฟืนดุนใหญ่ สุมค้างอยู่ในหัวใจ เมื่อเราปลงใจให้อภัยได้ ก็เหมือนการดึงดุนฟืนสูมไฟนั้นออกจากใจ คนที่ให้อภัยผู้อื่นได้อย่างง่ายๆ มักจะเป็นคนที่มีความสุขอยู่เสมอ ทั้งนี้ก็เพราะว่า When you give, you will get. When you forgive, you won't regret.

46. มาอยพรกันเถอะ..

ทุกวันนี้ ประเทศไทยมีจำนวนประชาชนน้อยลง เมื่อเทียบกับประชากรโดยรวมที่เพิ่มมากขึ้น เป็นผลให้คนไทย มีโอกาสได้รับพระราชทานน้อยลงอย่างน่าเจ็บหาย... คนที่จะให้พร แล้วผู้อื่นยินดีรับนั้น มักต้องเป็นผู้ที่ประสบสิรุกโภคทรัพย์ หรือคนที่รักษาความลับ ผู้เฒ่าให้พรเด็กๆ สำหรับคนท้าไป เราให้พรวันเกิด พรวันแต่ง และวันพิเศษต่างๆ ครก็ตามที่ให้พรผู้อื่น... คนนั้นเป็นผู้ประสบสิรุกโภคทรัพย์ ใจอัมดวง และการให้พรนั้น ก็สามารถทำกันได้ทุกคน ถ้าทุกคนต่างให้พรซึ่งกันและกันบ่อยๆ โลกจะน่าอยู่ขึ้นอีกมากมาย โดยไม่ต้องกังวลนักว่า พรนั้นจะกล้ายเป็นจริงหรือไม่ด้วยซ้ำ เช่นบอกว่า “ขอให้ได้เงินเดือนขึ้นไวๆ นะ” “เดินทางโดยปลอดภัยนะ” “นอนหลับฝันดีนะ” “ขอให้หายป่วยไวๆ นะ”

“ขอให้ลูกๆ เป็นเด็กเก่งและดีกันทุกคนนะ” “ขอให้โชคดีร่ำรวยนะ” ให้เราหาโอกาสให้พอกันและกันอยู่เสมอ แล้วคุณจะพบว่า ครอบครัวความสุข จะทำลายสถิติครั้งใหม่

47. ธรรมะกับไลฟ์สไตล์ใหม่

ชีวิตของคนยุคใหม่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามกระแสสังคมและเทคโนโลยี จากแต่ก่อนที่วัดเคยเป็นศูนย์กลางของชุมชน การศึกษาเล่าเรียน และการรักษาศีลปฏิบูติรวม มาเดี๋ยวนี้เปลี่ยนแปลงไปมาก ผู้คนอยู่กันอย่างแออัดในห้องเด็กๆ ของคอนโดมิเนียม ไม่มีที่ห่วงต้องหมุนบูชาสำหรับสาวมนต์ให้พระอย่างเป็นกิจจะลักษณะ หมุนบ้านจัดสรรภุดื่นเป็นดอกเห็ด ล้อมร้า มีประตุ มีယามอย่างดี เป็นชุมชนยุคใหม่ ที่มีสมесรา สรรว่ายน้ำ สนามเทนนิส แต่ไม่วัด เหมือนหมุนบ้านยุคก่อน และไม่มีพระมาบินทบานทุกเช้า ทุกคนทำงานวันจันทร์ ถึงศุกร์ หรือเสาร์ วันหยุดคือวันสุดสัปดาห์ ไม่ใช่วันพระ ทุกคนชมดูเวลาไปกับเจ้าที่ติดขัด งวนอยู่กับสมาร์ทโฟน เกมออนไลน์ ละครตอนค่ำ และเฟสบุ๊ค น้อยคนที่จะมีอารมณ์ดีมากับพระอาจารย์ศีลสาวมนต์ก่อนนอน ถึงเวลาแล้วที่เราต้องปรับธรรมะให้เข้าไลฟ์สไตล์... หาตัวหรือหิ้งพระเล็กๆ มาตั้งพระพุทธธูปovsky ไว้ในคอนโด จุดเทียนหอมสายๆ หรือเปิดตะเกียงแสงไฟหลอดแอลอีดีบูชา ปลูกดอกไม้ที่รับเบียง เอาไว้ให้พระบ้าง หานั้งสื้อธรรมะดีๆ จากเซเว่นมาอ่าน ไม่ว่าจะของท่าน ว. วชิรเมธี หรือพระมหาสมปอง มีกระปุกหยดเงินทุกวันเก็บไว้ทำบุญ เมื่อไปวัด หาซีดสนทนากธรรม หรือเพลงธรรมะ มาพังในรถระหว่างราชติดขัด กด Like ท่าน ว. วชิรเมธี ในเฟสบุ๊ค เพื่ออ่านธรรมะเด็ดๆ ทุกวัน นี่ปัญหาชีวิตหรือสองสัญชาติ โพสต์งานได้ในเว็บบอร์ดธรรมะของโลกออนไลน์ อย่างล้านธรรมะ และพลังจิต

48. ยอมทูต VS. เทวทูต

ในยุคสมัยนี้ ประเทศไทยน่า ก็มีทูต หรือ Ambassador กันทั้งนั้น ถือว่าเป็นบุคคลสำคัญที่เป็นตัวแทนของแต่ละประเทศ... ทั้งนี้ก็ไม่เว้นแม้แต่ เมืองนรา และเมืองสาวรค... ในขณะที่เมืองนรา (หรือภาษาพระเรียกว่า “ยอมโลก”) มีทูตที่เรียกว่า “ยอมทูต” คือทำหน้าที่รับตัวคนที่ตายแล้วไปพิจารณาคดี ตัดสินความดีความชั่วที่เคยทำเอาไว้ เมืองสาวรคเขาก็มีทูต ที่เรียกว่า “เทวทูต” หรือ ทูตเทวดา ที่ค่อยทำหน้าที่เตือนใจมนุษย์ ไม่ให้ประมาทในชีวิต ตั้งใจทำความดีสั่งสมบุญกุศลยิ่งๆ ขึ้นไป เทวทูต ต่างจากยอมทูต คือ เทวทูตนี้สามารถมองเห็นได้ตั้งแต่เรยังมีชีวิตอยู่ ในขณะที่ ยอมทูต จะมาหาต้อนที่คนเราตายไปแล้วเท่านั้น... เทวทูต มีอยู่ด้วยกัน 4 กลุ่ม ไม่มีใครแต่งตัวเหมือนลิเก มีปีก หรือถือไม้เท้าวิเศษ

เหงานานา... เพราะเหวทูตทั้ง 4 ได้แก่ (1) คนแก่ (2) คนเจ็บป่วย (3) คนตาย และ (4) สมณะนักบวช
เราทุกคนสามารถพบกับเหวทูตได้ในทุกวันของชีวิต เมื่อพบแล้วเหวทูตจะเตือนเรา สอนใจเราว่า อย่า
ประมาทชะล่าใจ เพราะสักวัน เราเกิดต้องแก่ ต้องเจ็บป่วย และต้องตาย และจะต้องวนเวียนเป็นอยู่
อย่างนี้ยาวนาน เว้นแต่เราจะทำตัวเหมือนเหวทูตประพฤทสุดท้าย คือนักบวช ที่สลดตนจากความสุข
ทางวัตถุภายนอก แล้วมุ่งแสวงหาความหลุดพ้นภายใน นั่นเอง...

49. อธรรมสำหรับสัตว์เลี้ยง

คนเราเดี่ยวนี้รักสัตว์เลี้ยงกันมาก ทั้งน้องหมา น้องแมว ที่ค้อยเป็นเพื่อนแก้เหงา และให้ความสุขกับเรา
เหมือนเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว... แม่น้องหมา น้องแมว จะตายจากไปแล้ว เรายังยกให้พากษา
จากไปอย่างมีความสุข บังก็จัดพิธี ทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ เชื่อหรือไม่ว่า พากษาอาจจะกลับเป็น
เหวดานางพากันก็ได้ เพราะในคำสอนพระพุทธศาสนา ก็เคยมีเรื่องเล่าของน้องหมา ที่ค้อยทำหน้าที่
ร.ป.ก. ให้กับพระ กับที่เพลินอยู่กับเสียงพระเทศน์ແນ່ມ้ำเข้าใจ หรือค้างคาวที่ฟังพระสาวมนตร์ ตายแล้ว
ไปเกิดเป็นเหวดาอยู่ในสวนรุวรรณ์ เพรา "ใจ" ของพากษาเป็น "กุศล" เพราจะนั้น ครบที่มีสัตว์เลี้ยง ทั้ง
น้องหมา น้องแมว เราต้องเลี้ยงดูให้ดี ให้พากษาอยู่อย่างมีความสุข และได้บุญกับเราบ้าง เช่น ค่อย
สาวมนตร์ให้ฟัง หรือสอนให้ต้อนรับพระที่มาบินตามห้องน้ำบ้าน ทำบุญแล้วก็พูดกับพากษาดีๆ ว่า
"แบ่งบุญให้ด้วยนะ" เมื่อพากษาตายแล้ว ก็ทำบุญอุทิศไปให้ พร้อมกับอยพราพากษาบ่อยๆ ว่า ให้ได้
เกิดเป็นคนแล้วได้สร้างบุญนะ อย่างไรก็ตาม เราต้องระมัดระวังใจ ไม่ให้ผูกพันยึดมั่นอยู่กับสัตว์เลี้ยง
มากเกินไป ไม่อย่างนั้นเราอาจเกิดเป็นน้องหมา น้องแมว เสียเอง

50. สุขใจเมื่อ “พระมหา”

อยู่กรุงเทพฯ เดินไปทางไหนกเจօศاذพระพรม ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ราชการ ห้างสรรพสินค้าห้างฯ
หรือตึกราชการทั่วไป... ครัว ก็พากันกราบไหว้บูชาพระพรม แต่ไม่มีครรุ้เลย ว่าพระ
พรมมีอะไรดี คงถึงพากันเคราพนับถือ... ส่วนใหญ่เพียงว่า พระพรมมีสีหน้า มีหลายมือ สามารถ
ช่วยเหลือเราได้... แท้จริงแล้ว ความพิเศษของพระพรมคือคุณธรรม 4 ประการของท่าน ได้แก่ (1)
ความเมตตา ปราณາให้ผู้อื่นเป็นสุข (2) กรุณา ปราณາให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ (3) มุทิตา ความยินดีใน
ความสุขความเจริญของผู้อื่น (4) อุเบกษา ความไม่ยินดีในร้ายในสิ่งที่เข้ามากะลบ つまり
พระพุทธศาสนาท่านว่า เอาไว้ว่า พระพรมนั้น อาศัยอยู่ในพระโลก ซึ่งสูงกว่าสวนรุวรรณ์ และเป็นสูงกว่า

เทวดามากนายนัก แม้จะยังไม่หมดกิเลสสิ้นทุกข์เลยเสียที่เดียว อย่างไรก็ตามเนื่องด้วยเราพบเห็นพระพรมในศาล ดูรากับท่านจะเตือนใจเราเสมอว่า หากเรามีคุณธรรมประจำใจ 4 ข้อเหล่านี้อย่างท่าน เราก็จะอยู่อย่างมีความสุข และภายเป็นบุคคลที่น่าเคารพเลื่อมใส เหมือนอย่างท่านนั้นเอง

51. เวียนเทียน ไม่เวียนวน

พากเราคงคุ้นเคยกันมาตั้งแต่เด็กว่า เมื่อถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อย่างเช่นวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา และวันอาทิตย์บูชา จะต้องมีพิธีสำคัญในยามคืนค่ำ นั้นคือการ “เวียนเทียน” หลายท่านอาจจะผ่านการเรียนเทียนมาหลายสิบครั้ง จนกระทั่งอายุมากแล้ว แต่ก็ยังไม่รู้ว่า ทำไมเราถึงต้องเดินวนไปเรื่อยๆ อย่างนั้น ดีไม่ดี บ้างก็เดินไปคุยกับศรีษะพ่ออย่างเพลิดเพลิน... ในความเป็นจริงแล้ว การเวียนเทียน ถือว่าเป็นการ “เวียนประทักษิณ” เป็นวิธีการทำความเคารพแบบโบราณ มีมาตั้งแต่ก่อนพระพุทธเจ้าจะประสูติเสียอีก เวลาคนในสมัยนั้นจะทำความเคารพอราไส้กอย่าง ก็จะพนมมือเดินเวียนขวา รอบสิ่งนั้นสามรอบ ถือเป็นการให้ความเคารพและให้เกียรติเป็นอย่างยิ่งต่อสิ่งของหรือบุคคลที่นับถือ เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงอุบัติขึ้น ชาวพุทธก็ถวายความเคารพด้วยการเวียนประทักษิณเข่นกัน โดยอาจมีดอกไม้ขูปเทียนประกอบการเวียนประทักษิณด้วย เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงดับขันธ์ปรินพานแล้ว ก็ยังมีสัญลักษณ์แทนพระองค์ เช่น พระพุทธรูป ต้นโพธิ์ หรือเจดีย์ ให้ชาวพุทธได้ตามระลึกถึงพระองค์ และถวายความเคารพ อย่างเช่นที่เราเดินเวียนเทียน รอบอุโบสถซึ่งมีพระประธานประดิษฐานอยู่ภายใน หรือเจดีย์ที่มีพระบรมสารีริกธาตุ (กราดูกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า) ประดิษฐานอยู่ข้างใน เพราะฉะนั้น เมื่อถึงเวลาเวียนเทียน ชาวพุทธควรทำความรู้สึกประหนึ่งว่า เรากำลังเดินวนรอบพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์จริง ด้วยความเคารพ นอบน้อม และเลื่อมใสศรัทธา

52. ต้นไม้กับธรรมะ

ต้นไม้... คือของขวัญจากธรรมชาติ ที่ช่วยให้มนุษย์อยู่อย่างมีความสุข ใครก็รู้ดีว่า ต้นไม้มีประโยชน์ มีคุณค่า และมีความหมายต่อทุกชีวิตบนโลกใบนี้มากน้อยเพียงใด หากมีใครเปรียบเปรยว่า พระจันทร์ได้เด่นที่สุดในหมู่ดาวร้ายมามาค่าคืน และดอกบัวเป็นราชินีของบุปผชาติทั้งหลาย ก็คงไม่มีใครสามารถปฏิเสธได้ว่า “ต้นโพธิ์” คือราชาแห่งหมู่มวลไม้ ขึ้นชื่อว่าต้นโพธินั้น หมายถึงต้นไม้ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงอาศัยในการตรัสรู้ธรรม เป็นต้นไม้ที่มีความสำคัญมากในพระพุทธศาสนา และเนื่องจากพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้านั้น มีด้วยกันหลายพระองค์ เรียกได้ว่าที่ผ่านมามีจำนวนมากกว่าเม็ด砂รายใน
มหาสมุทรทั้ง 4 รวมกันเสียอีก แต่ละพระองค์ ก็ตัวสร้างได้ตั้นไม่ใช่ต่างชนิดกันไป ยกตัวอย่างเช่น ตั้นไฝ
ตั้นไกร และตั้นกาภทิงเป็นต้น ยุคสมัยใดที่พระพุทธองค์ทรงตัวสร้างได้ตั้นไฝ ยุคนั้นก็เรียกตั้นไฝว่า “ตั้น
โพธิ์” เมื่อใดก็ตามที่เราพบตั้นโพธิ์อยู่ในวัด หรือตามสถานที่ต่างๆ แล้วเราทำความเคารพ รดน้ำ หรือ
ดูแลให้สะอาดเรียบร้อย เพราะคำนึงถึงว่าตั้นไม่นี้เป็นสัญลักษณ์แห่ง การตัวสร้างรวมของพระพุทธองค์
รายอื่นได้บุญไปด้วย เพราะจิตของเราเป็นกุศล อันเกิดจากการระลึกนึกถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

53. สังฆทาน... อุย়ের্তীজেনা

การถวายสังฆทานแด่พระนันเป็นเรื่องที่มีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล แต่คนในยุคปัจจุบัน เมื่อพูดถึงคำว่า “สังฆทาน” รับรองว่าต้องมีภาพถังสีเหลืองๆ ใส่ของกินของใช้จิปาถะผุดขึ้นในหัวอย่างแน่นอน แล้วทุกคนก็เข้าใจว่า หากเขาของจิปาถะเหล่านี้ไปถวายพระ ก็ได้เชื่อว่าถวายสังฆทานแล้ว อันที่จริง “สังฆทาน” นั้นหมายถึงทานที่ถวายแด่พระสงฆ์โดยรวม ไม่ว่าจะเป็นอาหาร ยาธิกษาโรค ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และอื่นๆ ทั้งนี้ต้องไม่มุ่งถวายเฉพาะเจ้าจะจะกับพระรูปใดโดยเฉพาะ แต่ มุ่งถวายสงฆ์ทั้งหมดเป็นการส่วนรวม เมื่อถวายแล้วก็ตกเป็น “ของส่วนกลาง” โดยพระสงฆ์หมายถึงพระตั้งแต่ 4 รูปขึ้นไป ถ้าถวายแด่ส่วนรวม แต่ไม่พระเพียง 3 รูป ก็ยังไม่เป็นสังฆทาน หรือถวายแด่พระ 7 รูป แต่ มุ่งถวายเจ้าจะจะเป็นรูปฯ ไป ก็ไม่ใช่สังฆทานอีกเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม ถ้าพระสงฆ์ทั้งหมดครบหมา足以ให้พระรูปเดียวมารับสังฆทานจากญาติโยม การถวายนั้นกลับถือว่าเป็นสังฆทาน ทั้งนี้พระเขียนอยู่กับเจตนา พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญว่า การถวายสังฆทานนั้น มีอานิสงส์ผลบุญมากกว่าการถวายแบบเจ้าจะจะ แต่ข้อควรระวังคือ ถ้าคุณจะเอาถังใส่ของจิปาถะมาถวายพระสงฆ์ ต้องดูให้ดีว่าของที่คุณภาพและหมดอายุหรือไม่ ไม่ เช่นนั้น เมื่อบุญส่งผล คุณก็จะได้แต่ของไม่มีคุณภาพ มาใช้ หรือบางครั้งก็เป็นของเสีย หรือหมดอายุแล้ว

54. วิหารทาน... ชื่อว่าให้ทุกสิ่ง

เราได้ก่อร่างถึง “สังฆทาน” ในตอนที่แล้ว ว่าได้บุญมากเป็นพิเศษ แต่ก็ยังมีการทำบุญที่ได้บุญมากกว่า สังฆทานอีก นั่นคือ “วิหารทาน” หมายถึงกสสร้างที่อยู่อาศัย สิงปลูกสร้าง และอาคาร ถาวยเด่นประวัติศาสตร์ทั้งหลาย ซึ่งในตำราท่านว่า ไว้ว่า “ผู้จรมากจากทิศทั้ง 4” ก็คือจะเป็นพระที่มาจากการบุญมาให้โดยได้ทั้งนั้น การทำบุญลักษณะนี้ ได้บุญมากกว่าสังฆทานแบบที่ถาวยเป็นวัตถุสิ่งของทั้ง ไป

เพราะพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสว่า “ผู้ให้ที่อยู่อาศัย ชื่อว่าให้ทุกสิ่ง” ซึ่งก็เป็นจริง เพราะ ประโยชน์ที่เกิดจากสิ่งปลูกสร้างนั้น มักจะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา สำหรับข้าวของเครื่องใช้ เกิดประโยชน์ เฉพาะในยามน้ำมาใช้สอย แต่สิ่งปลูกสร้างนั้นใช้เก็บรักษาข้าวของเครื่องใช้ และเป็นที่อยู่อาศัย ประโยชน์ก็เลยเกิดขึ้นตลอดเวลา ทั้งกลางวันและกลางคืน แต่ถ้าหากเราถาวรปัจจัยเดียวคงจะ ประสบชีวิตอยู่ได้ไม่นาน แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ “สังฆทาน” และ “วิหารทาน” ไปพร้อมๆ กัน

55. ธรรมทาน... เลิศกว่าทานทั้งปวง

ดังที่อธิบายไปแล้วว่า สังฆทานนั้นได้บุญมากกว่าปกติ แต่ก็ยังมีวิหารทานที่ได้บุญมากกว่า อย่างไรก็ตาม บุญที่แข่งหน้าวิหารทานได้ก็คือ “ธรรมทาน” คำว่าธรรมะ นั้นมีความหมายขันเดิกซึ่งหลากหลาย แต่ในที่นี้ขอกล่าวถึง ธรรมะ ว่าหมายถึงคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การให้ธรรมทาน ก็คือการมอบคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้กับผู้อื่นในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เขาเหล่านั้นได้ศึกษา เรียนรู้ และนำไปสู่การปฏิบัติ จะว่าไปแล้วการให้ธรรมทานนั้นย่างกว่าสังฆทานและวิหารทานเสียอีก เพราะอาจทำได้โดยไม่ต้องเสียเงินเลยด้วยซ้ำ อย่างเช่นเล่านิทานชาดกให้ลูกๆ พังก่อนนอน หรือ แนะนำวิธีทำสมาร์ตให้กับเพื่อนๆ ไม่ว่าจะเด็กด้วยปากเปล่า ส่งแฟกซ์ ส่งอีเมล ส่งข้อความผ่านโซเชียลมีเดีย หรือส่งเป็นหนังสือ CD และเว็บลิงก์ไปให้ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นธรรมทานทั้งนั้น ข้อควรระวังของธรรมทานดีๆ การแนะนำหรือสอนธรรมะนิดๆ จะกลับกลายเป็นบาป เพราะฉะนั้น ถ้าเราไม่แน่ใจ หรือไม่เข้าใจจริงๆ ก็ควรศึกษาจากตัวรับตำรา เช็คข้อมูลจากเว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ ตามครุภากจารย์ที่มี ภูมิรู้ภูมิธรรมเสียก่อน หรือไม่เช่นนั้น ก็ใช้วินิจฉารณที่ครุภากจารย์ที่มีภูมิรู้ภูมิธรรมน่าเชื่อถือได้มาถ่ายทอดอีกต่อ แทนที่จะคิดเองเอง ธรรมทานได้บุญมาก เพราะเป็นสิ่งที่ผู้รับน้ำดีติดตัวไปข้ามภพ ข้ามชาติได้ และจะเป็นแนวทางไปสู่การพ้นทุกข์ได้จริง แต่ถ้าคุณคิดจะได้บุญจากธรรมทานอย่างเดียว แล้วเลิกใส่บาตร ก็ต้องบอกว่าคุณจะได้บุญมาก แต่เป็นบุญที่ทำให้ลดลาด มีบัญญา แต่คุณอาจจะไม่ราย เพราะเป็นบุญคนละประเภท ส่งผลกับคนละแบบ

56. อภัยทาน... ที่สุดของทานทั้งปวง

เรื่องของธรรมทาน ทำให้เราเข้าใจแล้วว่า การมอบธรรมะให้กับผู้อื่น เป็นบุญที่มากมากมหาศาล เพราะจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ แต่บุญที่ยิ่งใหญ่กว่าธรรมทาน กลับเป็น “อภัยทาน” หลายคนคงสงสัย

ว่าทำไม่การให้อภัยหรือยกโทษให้ผู้อื่นจึงได้นุญาตมาก ทั้งๆ ที่ดูจะเป็นเรื่องไม่สำคัญอะไรนัก ถ้าเราลองตรวจสอบดูว่า ธรรมทาน มุ่งสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น เรายังบุญจากการช่วยผู้อื่นให้พบกับความสุขที่แท้จริง ส่วนอภัยทาน เป็นการทำเพื่อตนเอง เป็นการทำให้ตนเองพ้นจากความทุกข์ใจแล้วมีความสุขได้ทันทีที่ตัดใจได้ แล้วก็เป็นการตัดกิเลสให้กับตนเองโดยตรง เมื่อเราตัดความชุ่นเคืองใจ (อันเกิดจากกิเลส) และให้อภัยผู้อื่นได้ กระเสนาบปีนใจก็ลดลงไปในทันที สิ่งที่จะเข้ามาแทนที่ก็คือกระเสบุญมาก น้อยก็ขึ้นอยู่กับว่าเราแสดงความร้อน ละภิกิเลสตรงนั้นได้มากน้อยแค่ไหน จะเกิดประโยชน์อะไร ถ้าเราพิมพ์หนังสือธรรมะแจกฟรีสักแสนเล่ม แต่ยังเป็นคนขี้กรธ ขี้โนห จองเวรคนอื่นอยู่ตลอดเวลา เพราะธรรมะไม่ได้เกิดขึ้นในใจของเจาเลย แต่อภัยทานเป็นธรรมะที่เราให้กับตัวเองโดยตรง ไม่ว่าอีกฝ่ายจะรู้ตัวหรือไม่ ว่าเราได้ให้อภัยแล้ว แต่ตัวเราเองนั้นแหล่ะ ที่มีความสุขก่อน และความสุขที่เกิดขึ้นตรงนั้น ก็คือ “บุญ” อันมหาศาลที่เข้ามาอยู่ในใจ

57. กินเจอย่างกินใจ

เรื่องอาหารเจ เป็นเรื่องละเอียดอ่อนในหมู่ชาวพุทธ บางท่านก็ว่าการกินเจนั้นพระพุทธเจ้าท่านไม่ได้บัญญัติไว้ และไม่ได้สนับสนุนโดยตรง อีกฝ่ายก็เห็นว่า การกินเจเป็นการเชือเพื่อต่อศีลข้อที่ 1 คือห้ามฆ่าสัตว์ อย่างไรก็ตาม พระพุทธองค์ก็ไม่ได้ทรงห้ามหรือสอนให้สนับสนุนการรับประทานอาหารเจโดยตรง แต่ทรงเปิดโอกาสไว้ว่าจะฉันก็ได้หรือไม่ฉันก็ได้ เรื่องของอาหารเจ จึงเป็นเรื่องที่ได้ประโยชน์ต่างกันออกไป ถ้าหากพระภิกษุไม่ฉันอาหารเจ ก็จะสะดวกต่อปฏิบัติโ愠ที่จะถวายภัตตาหารแบบเด็กได้ ทำให้ไม่ลำบากภูติโ愠 เพราะพระพุทธองค์ทรงสอนให้พระภิกษุเป็นผู้ที่เลี้ยงง่าย คือไม่เรื่องมากในการฉันภัตตาหาร แต่ถ้าเราทานอาหารเจ เพราะความสงสารสัตว์ที่ต้องถูกฆ่านำมาทำอาหาร ตรงนี้จิตของเรา ก็เป็นบุญเป็นกุศล อีกทั้งช่วยลดปัญหาโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ อันเกิดจากการรับประทานเนื้อสัตว์ด้วยและเป็นการลดความต้องการเนื้อสัตว์ในตลาดให้น้อยลง เมื่อมีผู้ทานเนื้อสัตวน้อยลง ก็มีคนฆ่าสัตว์น้อยลง ทำให้มีคนต้องทำงานบ้านน้อยลงไปด้วย ดังนั้น ไม่ว่าจะรับประทานอาหารเจหรือไม่ ก็ได้ประโยชน์ต่างกันออกไป ชาวพุทธจึงไม่ควรทุ่มเที่ยงหรือรังเกียจกันและกันเพราการทานอาหารเจหรือไม่ทานอาหารเจ เพราะพระพุทธองค์ทรงเปิดช่องทางให้เลือกได้ ตามความสมัครใจ

58. พระพุทธเจ้ากับตำแหน่งธรรมราชา

ชาวพุทธทั่วไปทราบว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า หมายถึงเจ้าชายสิทธัตถะผู้ซึ่งออกบวชแล้วบรรลุธรรม เมื่อสองพันกว่าปีมาแล้ว แต่ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่า คำว่า “พระสัมมาสัมพุทธเจ้า” นั้นเป็นตำแหน่งที่ทุกคนมีสิทธิ์หมายปอง เหมือนกับตำแหน่งประธานาธิบดี หรือนายกรัฐมนตรี ในประเทศที่ใช้ระบบประชาธิปไตย เพียงแต่ว่าตำแหน่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นไม่ได้มาจาก การเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง แต่เกิดจากการสั่งสมความดีและบุญบารมีจนเต็มปี่ยม โครงตามที่ตั้งความประณญาจะเป็นพระพุทธเจ้า บุคคลนั้นจะได้ชื่อว่าเป็น “พระโพธิสัตว์” และพระโพธิสัตว์ที่สั่งสมบุญจนเต็มปี่ยมได้สำเร็จ ก็จะได้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในที่สุด สำหรับภูษังสารอันยาวยก หาเบื้องต้นและเบื้องปลายไม่ได้นี้ ได้เคยมีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบังเกิดขึ้นมาแล้วมากมายนับไม่ถ้วน จนอุปมาว่ามีจำนวนมากกว่าเมล็ดหรายในมหาสมุทรทั้ง 4 แม่น้ำปัจจุบัน ณ เวลาใด ก็ยังคงมีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์อื่นที่ยังทรงมีพระชนม์อยู่ ในจักรวาลอื่นๆ และในอนาคต ก็จะมีพระโพธิสัตว์ที่บำรุงเต็มแล้วมาตัวรัสรูเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอีกเรื่อยไป เพื่อทำหน้าที่นำพาสรรพสัตว์เข้าสู่นิพพาน อันเป็นแคนบรมสุข ที่ไม่มีการเกี่ยนว่ายตายเกิดอีกต่อไป

59. พระอรหันต์ผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อกล่าวถึงพระอรหันต์ ชาวพุทธในปัจจุบันคงจะรู้สึกว่าเป็นบุคคลที่หาได้ยากยิ่งในโลก ถ้าเทียบประชากรโลกประมาณเจ็ดพันล้านคนในปัจจุบัน ก็คงมีพระอรหันต์ในโลกนี้ไม่กี่ร้อยองค์ หรือบางคนถึงกับคิดว่า “ยุคนี้ไม่มีพระอรหันต์แล้ว” อย่างไรก็ตาม ในสมัยที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังทรงมีพระชนม์อยู่นั้น พระอรหันต์มีอยู่เป็นจำนวนมาก และในบริดากพระอรหันต์ด้วยกันนี้ พระพุทธองค์ก็ทรงแต่งตั้งพระอรหันต์บางองค์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่นพระอรหันต์ที่เป็นเลิศด้านปัญญา ด้านฤทธิ์ ตาทิพย์ เป็นพญสูตร ตรัสรูเร็ว ตรัสรูก่อน ฯลฯ เมื่อตนกับในบุคคลปัจจุบันที่ตามใจชอบจะมีแพทย์เฉพาะทาง ที่เก่งเฉพาะเรื่อง เนพะโลค เช่นหมอดทา หมอรักษาระบบทางเดินหายใจ หมอรักษากระดูก หมอรักษาหัวใจ เป็นต้น อย่างไรก็ได้ พระอรหันต์ที่ท่านมีความชำนาญเฉพาะด้านเหล่านี้ ท่านไม่ได้มีความสามารถหรือลักษณะพิเศษนั้นมาโดยบังเอิญ แต่ท่านได้เคยตั้งความประณญาไว้พร้อมกับสั่งสมบุญ และสั่งสมอุปนิสัย ในเฉพาะด้านเฉพาะทางนั้นมาข้ามภพข้ามชาติ โดยพระ

อวัยวัตต์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญนี้ ภาษาพราท่านเรียกว่า “เอตະทัคคะ” ซึ่งท่านจะต้องสั่งสมบุญบำรุง
มากกว่าพระอวัยวัตต์ทั่วไป

60. สูข = สงบ^x

ในโลกนี้ไม่มีใครรู้สึกตรวจสอบความของความสุขเลย ยกเว้นแต่ชาวพุทธ เพราะพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้สึกว่า “สุขอื่นยิ่งกว่าใจสงบนั้นไม่มี” พระพุทธพจน์นี้เป็นถ้อยคำอันคอมตะ ไรกากลเวลา เป็นประดุจความจริงที่ไม่เว้นเปลี่ยน เนื่องจาก $1 + 1 = 2$ แต่ถ้าเราจะดูดพุทธพจน์บพนี้เป็นสมการ ก็จะเป็น สุข = สงบ^x โดยที่ค่าของ x ก็คือระดับของความสงบนั่น ยิ่งสงบนิ่งเป็นสมารถมากเท่าไหร่ ความสุขก็จะทับทวีมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ทุกคนสามารถพิสูจน์สมการนี้ได้ด้วยตนเอง เริ่มจากการอยู่ในที่ที่สงบส变压ใจ อาจจะเป็นห้องนั่งเล่น สวนหย่อม ริมทะเล ชายหาด หรือบนภูเขา เมื่อใจสงบ เราจะเริ่มสัมผัสถึงความสุข ยิ่งถ้าหากเราทำสมาธิ จนกระหงใจรวมหยุดสงบนิ่ง ค่าของ x จะมากขึ้นเรื่อยๆ พ้ออกับระดับความสุขที่ทับทวีคุณ